

A Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság,

felpereseknek –

Budapest Hitel - és Fejlesztési Bank Zrt. budapesti (XIII. kerület, Váci u. 193.) székhelyű alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt indított perében a Hajdúböszörményi Járásbíróság 4.P.20.217/2015/6. számú ítélete ellen az alperes által 9. sorszám alatt előterjesztett és a másodfokú eljárás során 5. sorszám alatt kiegészített fellebbezése, továbbá a felperesek részéről a másodfokú eljárásban 4. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. r. és II. r. felperesnek együttesen 15 nap alatt 1 750 622 (Egymillió-hetesszázötvenezer-hatszázhuszonkettő) forint fellebbezési eljárási költséget akként, hogy azt számú letéti száma javára teljesítse.

Kötelezi az I. r. és II. r. felperest, hogy fizessenek meg az államnak a NAV Hajdú-Bihar Megyei Igazgatósága felhívására – az abban megjelölt számlára és módon – 153 100 (Százötvenháromezer-egyszáz) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Az alperes az általa lerótt 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illeték visszatérítését kérheti a NAV Fővárosi Igazgatóságától.

Ezen ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesekkel szemben az alperes kérelmére elrendelt végrehajtásokat megszüntette, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. r. és II. r. felperesnek 3 175 000 Ft perköltséget a letéti számlájára, az államnak pedig térítsen meg 1 500 000 Ft eljárási illetéket, kötelezte az alperest a végrehajtott 938 185 Ft díjának és költségének viselésére.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, az I. r. és II. r. felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő. Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan súlyos eljárási szabálysértés miatt az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb határozat hozatalára történő utasítását, harmadlagosan a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű megismétlésének, illetve kiegészítésének szükségessége miatt az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb határozat hozatalára történő utasítását, negyedlegesen az ítélet megváltoztatását és a perköltség összegének leszállítását kérte. Az I. r. és II. r. felperes csatlakozó fellebbezése a perköltség összegének a keresetükben megjelölt összegre történő felemelésére irányult.

A törvényszék mind a fellebbezést, mind pedig a csatlakozó fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok alapján helyesen állapította meg a tényállást, és a felperesekkel szemben elrendelt végrehajtásokat megszüntető érdemi döntése is megalapozott.

Az alperes a 2007. július 5-én megkötött kölcsönszerződés I. pontja szerint 34 766 svájci frank összegű kölcsönt biztosít az I. r. és II. r. felperesnek, forintban folyósítva. A szerződés III. 2. pontja szerint a kölcsön folyósítása akként történik, hogy annak forintösszegét a bank jóváírja az adós forint folyószámláján; a folyósított kölcsön összegének átszámítása forintra a bank által a folyósítás napján érvényes számlakonverziós vételi árfolyamon történik; tekintettel a szerződés megkötésétől a kölcsönösszeg folyósításáig esetlegesen bekövetkező árfolyamváltozásokra, a bank a III. 3. pontban meghatározott maximálisan folyósítható forintösszegnek megfelelő deviza összegét folyósítja. A III. 3. pont szerint a bank maximum 4 690 000 forintnak megfelelő, a kölcsön folyósításának napján érvényes, a bank számlakonverziós vételi árfolyamán számított svájci frank összeget folyósít. A szerződés II. 9. pontja úgy rendelkezik, hogy a folyósítást követően a bank a kölcsön lényeges adatainak összefoglalása érdekében az adóst értesítő levélben tájékoztatja, amely tartalmazza a kölcsön összegét, az ügyleti kamat mértékét, a folyósítás napján érvényes árfolyamot, a kölcsön törlesztésének ütemezését, a havi törlesztőrészlet mértékét és esedékességét, a THM két tizedes pontossággal meghatározott mértékét; a szerződő felek egyező akarral az értesítő levelet – mint szerződés kiegészítést – a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részének tekintik, az adós a fizetési kötelezettségeit az értesítő levél tartalma szerint köteles teljesíteni.

Az I. r. és II. r. felperes, valamint az alperes között 2008. január 4-én létrejött kölcsönszerződés I. 1. pontja, II. 2. pontja, III. 3. pontja és II. 7. pontja ugyanezeket tartalmazza, azzal az eltéréssel, hogy a kölcsön összege 101 450 svájci frank, a kölcsön maximális összege pedig 14 060 000 forint.

Az alperes által az iratokhoz csatolt 2007. július 26-ai értesítő levél szerint a folyósított kölcsön összege 4 690 000 forint, azaz 31 979,73 svájci frank; a 2008. február 18-ai értesítő levél szerint a kölcsön összege 14 060 000 forint, azaz 89 690,22 svájci frank. A kölcsönszerződések és az értesítő levelek egybevetéséből megállapítható, hogy a kölcsönszerződésekben nem a valós kölcsönösszegek szerepelnek, hiszen az alperes nem 34 766 svájci frankot, hanem 31 979,73 svájci frankot, és nem 101 450 svájci frankot, hanem 89 690,22 svájci frankot adott kölcsön az I. r. és II. r. felperesnek. Az alperes a fellebbezésében maga is elismerte, hogy a kölcsönszerződések III. 3. pontjában meghatározott folyósítási összegek nem minősíthetők a szerződés tárgya meghatározásának (18. pont).

A Kúria a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozata III. 2. pontjának második bekezdése szerint a bíróságnak az érvénytelenségi ok fennálltát mindig a szerződéskötés időpontjában kell vizsgálnia, márpedig az értesítő levelek a szerződések megkötését követően kerültek az I. r. és II. r. felperes részére megküldésre. A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) fogyasztóvédelmi rendelkezéseket szabályozó fejezetében található 213. §-ával a jogalkotó célja az volt, hogy a fogyasztók, jelen esetben a felperesek, formailag és tartalmilag egyaránt hibátlan tájékoztatást kapjanak, ezért az említett jogszabályi helyben meghatározott semmisségi szankció is alkalmazandó minden olyan esetben, ahol a hibátlan tájékoztatási kötelezettségének a szakértőként eljáró bank, jelen esetben az alperes, nem tett maradéktalanul eleget. Az alperes helytállón hivatkozott arra, miszerint szerződés, így kölcsönszerződés is létrejöhét több okiratba foglaltan, a perbeli kölcsönszerződések esetében azonban az alperes a kölcsönszerződések létrejöttét, aláírását követően közölte csupán az I. r. és II. r. felperessel a szerződés több lényeges tartalmi elemét, így a kölcsön összegét és a törlesztőrészeket is.

A szerződő felek által aláírt kölcsönszerződésekben azonban sem a kölcsön sem a törlesztőrészek tételei összege nem volt meghatározva de az aláírt okiratok tartalmának egybevetése alapján sem volt egyértelműen kiszámítható módon meghatározva a kölcsön és a törlesztőrészek összege. Így a perbeli kölcsönszerződések a lényeges tartalmi elemek hiányában a Ptk. 523. §-ának (1) bekezdésébe ütköznek. Mint ahogyan erre a Kúria – az alperes által is hivatkozott – BH. 2014. 276. szám alatt közzé tett eseti döntésében is rámutatott.

Míndezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a.) és é.) pontjai alapján azért, mert azokban sem a kölcsön összege, sem pedig a törlesztőrészek összege nem került egyértelműen és kiszámítható módon meghatározásra.

Az I. r. és II. r. felperes keresete az ellenük indult végrehajtási eljárások megszüntetésére irányult. Az I. r. és II. r. felperes a keresetüket arra alapították, hogy a végrehajtási eljárások alapjául szolgáló kölcsönszerződések semmissék. Minthogy a kölcsönszerződések semmissége a korábban említett két okból megállapítható, és emiatt a végrehajtások megszüntetésének volt helye, ezért az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést azzal, hogy a felperesek által hivatkozott harmadik szerződés érvénytelenségi okot nem vizsgálta. Az elsőfokú ítélet indokolása tartalmazza, hogy a THM megállapítása körében figyelembe nem vett költségek tekintetében a kölcsönszerződések semmisségét éppen emiatt nem vizsgálta (9. oldal negyedik bekezdés). A Pp. 213. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság ítéletben foglalt döntésének ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. A felperesek a keresetükben a végrehajtás megszüntetését kérték, kérelmükről az elsőfokú bíróság döntött, mert, a keresetnek helytádvá, a végrehajtásokat megszüntette.

E körben rámutat a törvényszék, hogy a Kúria a „párhuzamosan” megindított szerződés érvénytelenségének megállapítása és végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perek egyes anyagi és eljárási jogkérdéseivel foglalkozó joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleményét szerint:

Amennyiben a felperes több olyan okot is megjelölt, amely miatt a követelés érvényesen nem jött létre, az érvénytelenségi perekhez hasonlóan a végrehajtási perekben is elegendő egy ok bizonyítása a végrehajtás megszüntetéséhez (ha egy érvénytelenségi ok megáll, nem szükséges a többi érvénytelenségi ok bizonyítása és indokolása). Ezzel azonosan foglalt állást a Fővárosi Törvényszék a 73.Pf.634.993/2015/4-I. számú ítéletének az indokolásában is.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) és a 2014. évi LXXVII. törvény (DH3. tv.) alapján történő elszámolás és forintosítás eredményeképpen nem csupán az árfolyamrész és az egyoldalú kamatemelés tekintetében következett be a perbeli kölcsönszerződések jogszabálynál fogva történő módosulása, hanem ha az előbbi semmisségi okok mellett bármely más okból a kölcsönszerződés érvénytelen volt az az előbbi jogszabályi változások eredményeként érvényessé vált, konvalidálódott. Ugyanakkor szemben a felperes álláspontjával, a DH3. tv., - amint az az 1. §-a (1) bekezdésének b.) pontjából kitűnik - hatálya kiterjed a perbeli kölcsönszerződésekre is. hiszen ugyan már a pénzügyi intézmény által felmondott fogyasztói kölcsönszerződésekéről van szó, azonban az alperes a felperesek tartozását késedelmes követelésként még nyilvántartja. S e tv. 15. § (1) bekezdése többek között akként rendelkezik, hogy a fogyasztónak a pénzügyi intézmény által felmondott, de a pénzügyi intézmény által késedelmes követelésként még nyilvántartott, az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás szerint megállapított deviza, vagy devizaalapú fogyasztói jelzőlő kölcsönszerződésből eredő tartozása összegét a pénzügyi intézmény 2015. február 1. napjával a fogyasztó számára kedvezőbb devizaárfolyamon forintban meghatározott követelésre váltja át.

A törvény 1. §-ához fűzött indokolás szerint is a törvény hatálya a még nem rendezett tartozásállomány forintosítása tekintetében kiterjed azokra a felmondott fogyasztói hitelszerződések alapján fennálló tartozásokra is, amelyeket még nem vezettek ki a pénzügyi intézmények a számviteli nyilvántartásaikból, hiszen a forintosítás ezen hiteladósok tekintetében is meg tudja akadályozni a tartozásállomány árfolyamkockázat miatti további növekedését.

Előbbiek a tv. 3. §-a (1) bekezdésének azon rendelkezésével összevetve, hogy a fogyasztói kölcsönszerződés az e törvényben meghatározottak szerint a törvény erejénél fogva módosul az alábbi következtetések vonhatók le:

A DH3. tv. hatálya a felperes állításával szemben kiterjed a perbeli kölcsönszerződésekre is. Azonban csupán a kötelező forintosítás tekintetében és az alperes hivatkozása ellenére a DH2. és DH3. tv. alapján csupán az árfolyamrész és az egyoldalú kamatemelés tekintetében következett be a szerződések módosulása. Mivel az alperes, állítása szerint, az árfolyamrész és a tisztességtelen kamatemelésből eredő túlfizetéssel a felperesek felé elszámolt, és a tartozást forintra váltotta, ebből következően változhatott a kölcsön és a törlesztőrészek összege is. A perbeli kölcsönszerződések azonban a megkötéstől kezdve nem csupán az árfolyamrész és az egyoldalú kamatemelés miatt lehettek érvénytelenek, hanem más okból, így a felperesek által a perben hivatkozott és az elsőfokú ítéletben megállapított okokból is. Az alperes által hivatkozott elszámolás, és az ebből eredő, a kölcsönösszeg és a törlesztőrészek összegét érintő változás, nem változtat azon a tényen, hogy a perbeli kölcsönszerződések a szerződéskötéskor az elsőfokú bíróság által hivatkozott okokból is érvénytelenek voltak, amely tényen nem változtat más érvénytelenségi okok törvény erejénél fogva bekövetkezett kiküszöbölése.

A DH2. tv. - alperes által hivatkozott – 37. §-ának (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének, vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség okától függetlenül, a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek – a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának – alkalmazására is kiterjedően kérheti; ennek hiányában a kereset érdemben – eredménytelen hiánypótlási felhívást követően – nem bírálható el; a félnek azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A felperesek azonban a keresetükben nem a perbeli kölcsönszerződések érvénytelenségének a megállapítását kérték a bíróságtól, hanem a keresetük az ellenük az alperes kérelmére indult végrehajtások megszüntetésére irányult, a keresetük indokaként hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződések érvényesen nem jöttek létre. Emiatt a bíróságnak ahhoz, hogy el tudja dönteni, hogy a végrehajtások megszüntetendők-e, azt kellett vizsgálnia, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen létrejött-e. Minthogy a perbeli kölcsönszerződések semmiek, tehát érvénytelenek, az érvénytelenség általános jogkövetkezménye pedig az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2.) pontja szerint az, hogy az érvénytelen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el, ezért a perbeli, végrehajtási záradékkal ellátott okiratok alapján nem volt végrehajtás indítható, így mindkét végrehajtást meg kellett szüntetni. A végrehajtás megszüntetése iránti perben a kölcsönszerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonására nincs jogi lehetőség, az meghaladná e per kereteit, így arra külön perben kerülhet sor.

Mindezt az alperes harmadlagos fellebbezési kérelme is alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által az I. r. és II. r. felperes részére megítélt perköltség a jogi képviselővel általános forgalmi adóval együtt felmerült kiadásból áll. Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékére és a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel az elsőfokú perköltség összegét nem határozta meg eltúlzott összegben, de a törvényszék az elsőfokú perköltség összegének felemelésére sem látott lehetőséget. Ebből következően a törvényszék mind az alperes negyedleges fellebbezési kérelmét, mind a felperes csatlakozó fellebbezési kérelmét megalapozatlannak találta. Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy az I. r. és II. r. felperes részére fizesse meg a perköltséget, az ügyvédi letéti számla megjelölése csupán a teljesítés módjának meghatározását jelenti, ami jogszabályba nem ütközik. A felperesek a keresetlevelük mellékletét képező nyilatkozatban kifejezetten kérték, hogy a bíróság akként rendelkezzen, hogy a nekik járó perköltséget az alperes az őket képviselő ügyvéd letéti számlájára legyen köteles megfizetni (1/F/5., és 1/F/6.).

A törvényszék a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése egyaránt alaptalannak bizonyult, ezért a törvényszék a Pp. 81. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kötelezte a nagyobb részben pervesztes alperest az I. r. és II. r. felperes fellebbezési eljárási költségének megfizetésére. A másodfokú perköltség a felpereseknél a jogi képviselővel általános forgalmi adóval együtt felmerült kiadásból áll, amelynek összegét a törvényszék a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b.) pontja, 3. §-ának (5) és (6) bekezdése, továbbá 4/A §-a alapján határozta meg.

A törvényszéknek a csatlakozó fellebbezés alaptalansága miatt köteleznie kellett az I. r. és II. r. felperest az 1990. évi XCIII. törvény 59. §-ának (1) bekezdése és 74. §-ának (3) bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint az illetékfeljegyzési joguk miatt meg nem fizetett csatlakozó fellebbezési illeték államnak felhívásra történő megtérítésére.

Az 1990. évi XCIII. törvény 51. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bírósági határozatnak a jogorvoslati eljárásban az előadott kérelem, illetve ellenkérelem kereteire tekintet nélküli hatályon kívül helyezése esetén a megismételt eljárásban a peres fél az illeték ismételt megfizetése alól mentesül. Emiatt az alperes a jelen ítélettel elbírált fellebbezésére lerótt 2 500 000 Ft fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 80. §-a (1) bekezdésének i.) pontja alapján visszaigényelheti.

Debrecen, 2015. november hó 17. napján

